

2. Securities and Exchange Commission. Education. URL: <https://www.sec.gov/education>

3. SEC's Office of Investor Education and Advocacy. URL: <https://www.investor.gov/>

*Вікторія Чужикова к. пед. н., доц., доц.
кафедри педагогіки та психології*

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ТРЕНД ЦИФРОВІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНО – ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ В ЕКОНОМІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Стрімкий розвиток цифрових процесів в сучасному суспільстві забезпечує активне продукування новітніх технологій вплив яких на навчання і виховання не може вважатися однозначно позитивним та потребує більш глибокого осмислення з позиції сучасних психології і педагогіки. Саме ці дві науки зазвичай по – різному реагують на нововведення і по – різному віддзеркалюють реакцію різних поколінь на глобальні виклики сьогодення.

Створення інформаційних навчальних хабів та сингулярних моделей навчання з одного боку спрощує процес засвоєння знань, умінь та навичок, проте з другого, далеко не повною мірою враховує емоції, характер спілкування, темперамент як здобувачів вищої освіти так і викладачів. Як результат такої асиметрії виникають деякі «негативні ефекти» цифровізації (бібліотеки без читачів, перманентне нерозуміння університетською молоддю старших за віком, жорстка прив'язка до мобільних телефонів, складності у спілкуванні з однолітками, скептицизм щодо корисності здобутих компетенцій тощо). Відтак стає зрозумілим, що бажання багатьох дослідників ідентифікувати сучасну студентську молодь, як нове покоління, а також як Z-генерацію виглядає доволі симптоматичним, але водночас, затиснутим в рамки занадто жорсткої вікової ідентифікації, яка далеко не завжди може вважатися об'єктивною. З цього випливає, що сучасний психолого-педагогічний тренд цифровізації освітнього процесу являє собою систему селективних курсів відповідного змісту, які відображають інтегральні

індикативні (рівень успішність, рівень засвоєння нового матеріалу, ефективність викладання, вибіркове оцінювання інших процесів та експертні дидактичні моделі, професійний рейтинг, емоційно-евристичні як викладача так і студента. переконання, селективний ступінь емпатії, конструктивні відносини між викладачем і здобувачем вищої освіти, доступність сприйняття змісту навчальної дисципліни, прогнозування очікуваної корисності тощо).

Гіперактивну цифровізацію суспільства, а відтак й навчально-виховний процес в університеті доволі складно ідентифікувати лише одним індикатором, адже його трендовість суттєво впливає на секторальну й вертикальну визначеність наявної дефініції. На думку П. Мейсона єдиним позитивним чинником заявлених напрямів трансформації є технологічна революція, яку породив у всій його невизначеності неолібералізм і яка стрімко набирає обертів попри наявну економічну кризу [1, с. 35]. Утім зазначений автор прогнозує, що в умовах подальшої цифровізації з'являтимуться все нові й нові актори, наприклад, цифрові бунтівники та аналогові раби [1, с. 247], а також, і це надзвичайно небезпечно, кіберсталіністи з їх непередбачуваними атаками на кіберпростір [1, с. 272-273].

Доволі дискусивною, на наш погляд є точка зору К. Хейлз, яка не лише ідентифікувала хвилі кібернетики (гомеостаз, рефлексивність, віртуальність) [2, с. 38], а й виокремила сам процес протистояння біхевіоризму й функціоналізму. Внаслідок чого, на її думку, вже найближчим часом будуть сформовані три важливі тренди: поведінка, мета й технологія [2, с. 133]. Трохи далі автор додає до цього списку ще й кодування [2, с. 189], яке в сучасних умовах далеко не всі сприймають сприймають однозначно.

З огляду на зміни, що відбутимуться вже найближчим часом надзвичайно корисною виглядає градація штучного інтелекту, котра охоплює: обмежений штучний інтелект (ANI), загальний штучний інтелект (AGI) та надрозумний штучний інтелект (ASI). Подібного роду локалізація штучного інтелекту охоплює доволі значні секторальні відмінності починаючи від гри в шахи (ANI) до створення машин, котрі стають розумнішими за все людство [3,

с. 91]. На нашу думку така диспозиція принципово змінить цінність знань, що набуваються у традиційний спосіб (відома з XVIII ст. дидактика) на інтенсивний, в основі якого лежать як цифрові технології так і освітній біхевіоризм поєднання яких може забезпечити формування нечуваних можливостей щодо набуття важливих компетенцій. Однак з другого боку, важких наслідків блокування знань, котрі виникатимуть внаслідок прихованих дефектів навчально – виховного процесу. Ось чому поєднання цифрового і психологічного компонентів в процесі набуття компетенцій може створювати сприятливі умови активного навчання, зокрема, в економічному університеті. Утім найбільшою проблемою в економічному університеті може вже найближчим виявитись проблема композиту сформованих компетенцій, їх оцінювання та реалізації прямих та опосередкованих ефектів.

З огляду на вище сказане можна стверджувати, що сучасний тренд цифровізації навчально-виховного процесу в економічному університеті являє собою системну модель розвитку здобувача вищої освіти в умовах посилення сингулярності глобального науково-освітнього середовища з непередбачуваними наслідками впливу на світовий соціум і можливим блокуванням негативних цифрових впливів на всіх учасників трансферу компетенцій. На нашу думку, сновними селективними формами розвитку психолого-педагогічного тренду цифровізації вже найближчим часом мають стати:

- ✓ регулярне соціологічне опитування здобувачів вищої освіти, викладачів, адміністративного персоналу щодо цифрової ефективності освітнього процесу в університеті;

- ✓ активізація діяльності психологічної служби, що є надзвичайно важливим під час ведення бойових дій;

- ✓ запровадження інноваційних виховних заходів, котрі здатні мобілізувати

значну частину студентського контингенту на волонтерську роботу та інші заходи, котрі потрібні в ході бойовий дій;

- ✓ формування новітніх моделей цифрового захисту навчально-виховного процесу і їх імплементація в реальне освітнє середовище;
- ✓ створення трансуніверситетської стресостійкої системи комунікацій між викладачами, студентами, ТОП менеджментом, обслуговуючим персоналом.

Список використаної літератури

1. Мейсон П. Посткапіталізм. Путівник у майбутнє /Пер. з англ. Наталія Мочалова. Київ. Наш формат. 2019. 360 с.
2. Хейлз К. Як ми стали постлюдством. Віртуальні тіла у кібернетиці, літературі та інформатиці /Пер. з англ. Київ. Ніка-Центр. 2013. 426 с.
3. Скіннер К. Людина цифрова /Пер. з англ. Г. Якубовська. Харків. Ранок: Фабула. 2020. 272 с.

*Світлана Цимбалюк, д.е.н., проф.
кафедра соціоекономіки та управління персоналом
Марина Артюшина, д.пед.н., проф.
кафедра педагогіки та психології*

МОДЕЛЬ ДОСКОНАЛОСТІ ВИКЛАДАННЯ В ЦИФРОВІЙ ЕКОСИСТЕМІ УНІВЕРСИТЕТУ

Проблема досконалості викладання у вищій освіті набуває актуальності у зв'язку зі зміною ролі, яку мають відігравати університети у підготовці здобувачів до життя в умовах змін. Якщо донедавна пріоритетом європейських університетів були переважно дослідницькі завдання і статус викладання часто був нижчим за статус дослідницької діяльності, то сьогодні зростає увага до підвищення якості викладання. У вищій освіті цьому сприяє посилення міжнародної конкуренції університетів та зростання соціальної та географічної різноманітності здобувачів, що актуалізує питання співвідношення ціни та якості освіти. Виграють ті університети, які зможуть запропонувати якісніші умови та забезпечити кращі результати навчання за приблизно однакової його вартості. Забезпечення досконалості викладання також дозволяє досягати компромісу в узгодженні інтересів різних зацікавлених сторін, зокрема задоволення вимог роботодавців, забезпечення